

DIVADELNÍ TŘEBÍČ

2

ZPRAVODAJ III. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO DIVADLA

KVĚTEN 1994

Divadelní Třebíč zahájena.

"Ať je počasí dobré čili nic, tato věc nestřípí odkladu", pravil klasik a vhroutil se do bazénu, kde na jeho hýždě dolehla voda jako prut.

Na nepřízeň počasí při zahajovacím průvodu si pořadatelé prvních dvou ročníků divadelní přehlídky stěžovat nemohli. Ale ty pletichářské mlžinky, které se začaly už včera dopoledne stahovat nad Třebíčí, tentokrát nevěstily nic dobrého. To, co z nich kolem poledne začalo padat, nebyl jen pořádný liják, to byly místy i kroupy. Čela pořadatelů se rádně zachmuřila a jejich majitelé začali promýšlet ty nejlepší "mokrý varianty" slavnostního zahájení. Na kluzké silnici totiž hrozily mažoretkám pády a trumpetistům Horanky naplnění jejich nástrojů měkkou vodou. Představa poslouchání slavnostních projevů starosty a přednosty v dešti nelákala už vůbec nikoho. Pesimisté v organizačním štábu tvrdili, že v 16.00 hod určitě pršet bude, optimisté, že nebude. Pravdu měli tentokrát ti první. A tak se odvolávala bryčka s koňmi, telefonovalo na různé strany, aby se ke všem doneslo, že zahájení se uskuteční v předsálí Národního domu a ne na Karlově náměstí, jak bylo původně plánováno. Ale to už hodiny na městské věži odbily šestnáctou, začala hrát Horanka a bouchání zátek od šampaňského v prostoru šaten Národního domu dávalo tušit, že na divadelníky si počasí stejně nepříjde. Vše bylo nakonec jak má být. Přítomné za doprovodu divadelní múzy, přivítal prezident přehlídky Jaroslav Dejl, pan starosta Heřman konstatoval, že přívaly vod jsou jen potvrzením, že my v Třebíči nejsme žádní suchaři a pan přednosta Müller popřál krásným herečkám a ušlechtilým hercům tfuj, tfuj, tfuj, ať se jim daří.

To prožlukle mizerné počasí se nakonec přece jen umoudřilo. Mažoretky odpochoďovaly za doprovodu Horanky Hasskovou ulicí na náměstí, kde těm nejvěrnějším divákům předvedly své umění. Třetí ročník Divadelní Třebíče byl zahájen.

Hosté přehlídky.

PhDr. Zuzana Malcová

ředitelka odboru národnostní
a regionální kultury
Ministerstva kultury ČR

Bohumila Fulínová

pracovnice téhož odboru

PhDr. Vítězslava Šrámková

vedoucí ARTAMA Praha

Lenka Lázňovská

pracovnice ARTAMA Praha

Záznam z hodnocení poroty (zaznamenal Milan Strotzer)

Horácké divadlo amatérů (HORDA)

při KD Nové Město na Moravě

Pavel Kohout ATEST

Novoměstská HORDA, která zahájila třetí Divadelní Třebíč svou inscenací Kohoutova Atestu, podrobila zkoušce nejen svůj divadelní um na půdě národní přehlídky, ale také životnost jednoho z titulů dramatiky napsané v právě minulých společenských podmínkách.

Vstup souboru do kontextu národní přehlídky opravňuje jak odvaha prověřit životnost hry, jejíž reálie jsou spjaty s minulým společenským systémem, tak herecký potenciál souboru. Režisérka Marie Junová odhadla v zásadě správně žánr, našla dobré typové obsazení, čímž učinila podstatné kroky, které jsou předpokladem dobrého inscenačního výsledku. Přesto se inscenátorům nepodařilo dojít k divadelnímu tvaru, nad kterým by nezůstaly otevřeny některé podstatné otázky. Zdá se, že buď absentoval důkladný dramaturgický rozbor či prostředky k jevištní realizaci. Důkladnější dramaturgický rozbor by zřetelně odhalil, že se jedná o komedii, která ve své podstatě není pouze dobovým kusem, ale hrou, která má svou trvalejší platnost. Ta tkví v zachycení jedné ze základních lidských situací, kterou lze charakterizovat jako tzv. "oddolování". Osazenstvo úřadu se totiž od chvíle, kdy zjistí, že by mohlo dojít újmě díky zapředení se s člověkem politicky pronásledovaným, postupně od něho distancuje. Novoměstská inscenace Kohoutovy hořké komedie tratí na tom, že dramatické postavy jsou budovány jako karikatury, kterým chybí dimenze jejich spodního či vnitřního proudu jednání. Představení tak běží po linii karikatury a humoru, namnoze vyráběného. Komika by tu však měla vyvěrat důsledně z obratu, který ve hře nastane zjištěním, že postavy příběhu (situace) mají co činit s člověkem politickým úhonným.

V představení nadto vázne temporytmus na prodlevách v textu, ale také na absenci významových akcentů. Mnohé z těchto nedostatků patrně pramení z toho, že režisérka hraje jednu z hlavních postav hry.

Divadelní společnost D 111 České Budějovice

N.V.Gogol – Revizor

Soubor D 111 z Českých Budějovic se pod režijním vedením Jaromíra Hrušky utkal s jedním z nejskvostnějších děl evropské dramatiky, s Gogolovým Revizorem. Je třeba předeslat a zároveň ocenit, že se s ním utkal se ctí. Přinesl neobvyklé a osobité řešení. Nelíčí titulní postavu jako lumpa a tluchubu, který vědomě těží ze situace v níž se ocitl. Českobudějovický Chlestakov je člověk, kterému okolí nabízí v situaci strádání požitky, které neodmítá, ale programově si je nevynucuje. Hraje se v společnosti, která lidskou nulu pozdvihne na osobnost. Dramaturgicko režijní koncepce inscenace jde dokonce ještě dál a nastoluje ve vztahu Chlestakova k Mášence linii upřímného, z citu vyvěrajícího okouzlení těchto dvou postav. Inscenace nekončí Gogolovým "čemu se smějete?! Sobě!", nýbrž zabývá se osudem Mášenky a v podstatě rezignuje na osud Chlestakova. Tento posun v inscenaci ji činí velice zajímavou, avšak zároveň přináší zásadní problém. Dochází k němu totiž až ve druhé části hry. Inscenace opustí původní tématickou linii, budovanou na špatném svědomí Hejtmána a jeho podřízených, a láme se na dvě části, kterým chybí potřebné provázání ve jménu zvolené koncepce. Tím mimo jiné dochází k problému v gradaci inscenace jako celku. Intenzita finále první části převyšuje část druhou a nastává problém jak stejnou či větší intenzitou završit celou inscenaci. Svým způsobem se na tom podílí i nedůsledná výstavba některých klíčových situací, zvláště ve druhé části (scéna s úplatky, scéna nabízení sňatku).

Přes to, co bylo výše uvedeno, bylo představení dokladem neobvyklé dramaturgické a režijní práce. Výtvarně zvládnutá je i scénografie. I když se zdá, že je výprava více režijně využívána než v organickém spojení s dramaturgicko-režijní koncepcí modelována. Výborná je kostýmní a hudební složka inscenace. Oceněníhodnou je herecká práce celého souboru. Zvláště zaujali - Petr Jaroš v titulní roli, ten zejména v první části pro schopnost ztvárnit postavu ostrými charakterotvornými črty, a spolu s ním Martina Pokorná v roli Mášenky - pro přesné budování a udržení charakteru postavy v celém představení. Všichni ostatní, zvláště v první části hry, jdou po smyslu jednání, nerozměňují své figury přebytečnou drobnokresbou. Věře Šulistové v roli Anny Andrejevny se to naopak daří až v druhé části hry.

Inscenační počín českobudějovických nepřinesl jen zdařilý výsledek, ale dal nemálo podnětů k úvahám nad způsoby, jak zaujmout divadelní klasikou.

V předvečer přehlídky byla třebíčská telefonní ústředna zřejmě rozžhavana doběla. Příčina spočívala v Milanovi Strotzerovi, který se dožadoval přímého spojení a vyžadoval pokud možno okamžitý hovor na cca padesáti šesti místech republiky. Důvodem bylo náhlé vypovězení porotních služeb pánů Michaela Taranta a Jana Morávka. V pozdních večerních hodinách, po vyčerpání sil a možností, byla celá akce ukončena ve vinárně Fóra alkoholovým lokem a konstatováním, že trojka porotců - bardů, Jarmila Černíková-Drobná, Petr Kolínský a Jan Císar (předseda), letošní maratón představení a rozborových seminářů zvládne. V půběhu přehlídky jim ještě pomůže Karel Cón (čtvrtek večer a pátek) a v pátek večer dorazivší Jan Morávek.

Martina POKORNÁ jako Mášinka v Revizorovi.

Blanenské divadlo, soubor Klubu ČKD Blansko

Jiří Voskovec, Jan Werich, Jaroslav Ježek

OSEL "BEZE" STÍNU

Blanenské divadlo, vedené Jiřím Poláškem - autorem, režisérem a výtvarníkem v jedné osobě, vstoupilo opětovně svou inscenací do oblasti, která udržuje tradici her W + V + J, mířící ke kritické reflexi veřejného, společenského a politického života našich dnů. Jeho počín je vzácný, neboť české divadlo do této oblasti v zásadě nevstoupilo. Kritický pohled na demokracii, kterou právě prožíváme, je učiněn formou scénické koláže, v níž je větší část textu nově napsána. Pokus o vyrovnání se s odkazem W + V + J se udál vytvoření zcela nového tvaru hry. Je odstraněna rovina zástupců lidových vrstev, připsána expozice, původní předscény se rozrostly do samostatného pásma, které funguje do značné míry nezávisle na dějovém pásmu. Mezi těmito pásmy přitom nedojde k takovému kontaktu, z něhož by rezultoval zřetelný celek. Vlastní děj je namnoze naznačován a komentován. Je dána přednost slovnímu výrazu namísto akčnímu jednání. Pozitivní stránkou je fakt, že pokus vytvořit nový a svébytný tvar se ubírá cestou, která pouze neaktualizuje předscény, ale původní předlohu nově organizuje. Nespolehá se na časové narážky, i když i ty jsou přítomny, ale snaží se o víc.

Inscenace je zřetelná a působivá zejména v částech, které lze označit jako recitál. V těch dochází k potřebnému kontaktu jeviště s hledištěm. Naproti tomu tomu tak není zdaleka v dějovém pásmu. Inscenace se tak rozpadá na dva neprovázané celky.

Co je však nesporným kladem a v amatérském divadle kvalitou výjimečnou! Jsou to pěvecké a herecké výkony Ireny a Vladimíra Vrtělových, stejně tak hudební provedení hry stále přítomnými hudebníky na scéně. Výborný je výběr písní. Výborná je jejich atmosféra. K diskusi je otázka vyváženosti řazení písní v průběhu inscenace a absence výraznější významotvorné choreografie.

Scénografie inscenace je erudované výtvarné dílo, snažící se o vytvoření nového fungujícího

principu z různorodých a výtvarných komponentů. Absence dramatického komponentu se odráží i ve scénografii. Ta tak existuje více jako estetický objekt než dynamicky pojedený prostor.

Herecký kolektiv blanenského souboru je kompaktní a disponovaný pro žánr, kterým se zabývá.

Blanenští přinesli podněty k zamyšlení nad otázkou různosti vnímání divadelního představení obecně, které přesahují jejich inscenaci Osla "beze" stínu.

Budete-li v úzkých a patříte-li k účastníkům III. národní přehlídky amatérského divadla v Třebíči, obraťte se především správným směrem a na správné lidi. Nejlépe na ty, kteří mají placku, kde divadelní šašek je na tmavozeleném podkladě, to jsou všichni pořadatelé. Porota má šaška v červeném poli, oranžový šašek zdobí hosty přehlídky a barva světle zelená označuje členy souboru.

Jak vidí představení Petr KOLÍNSKÝ

Přišli za mnou tři mladí muži s růží.

O první rozhovor jsme požádali paní Marii Junovou, režisérku souboru HORDA z Nového Města na Moravě.

– Víme o Vás, že před tím, než jste se přestěhovala do Nového Města, působila jste v Praze.

To bylo tak, zamilovala jsem se, a tím pádem jsem se ocitla v Novém Městě na Moravě. Na zdejší základní umělecké škole nebyl dramatický obor a tak jsem jim slíbila, že pomůžu. Neučila jsem tam ještě ani půl druhého měsíce, když za mnou přišli tři mladí muži s růží, jestli bych se neujaala i jich, dospělých. Že prý u nich kdysi býval divadelní soubor, a asi dva roky abstinovat, protože ho neměl kdo vést. No a když za vámi přijdou tři mladí muži s růží, tak přece nemůžete říci ne.

– Práce s dospělými lidmi je ale asi přece jen něco jiného.

Byla jsem si toho od počátku vědoma, že ta práce bude trochu jiná. Sama se považuji za nováčka v tomto směru a řekla bych, že je to těžší než s dětmi. Mezi těmi dospělými drží člověk v ruce strašně moc nitek. Jde o to udržet v první řadě dobrý kolektiv, aby si všichni zahráli, aby to představení bylo sdělné pro publikum, aby se i v tom městě líbilo. Nevidím v tom nic komerčního. A nejen, že oni přišli za mnou, ale i já jsem tím pádem získala velice rychle partu výborných přátel. Jsou to nesmírně dobří lidé. Scházíme se také alespoň dvakrát do roka, ne-li častěji, i jinak než za účelem divadla. Zrovna o příštím víkendu připravujeme zakončení divadelní sezóny v přírodě. Myslím, že to všechno je velice důležité.

– Není to obvyklé, aby režisérka také v představení sama hrála.

Už to nikdy neudělám. Chci, aby si zahráli ostatní, ale když ta soudružka vedoucí v Atestu je tak nesympatická, že ji nikdo hrát nechtl.

– Vy jste se dostali do Třebíče přes regionální přehlídku, která to byla?

Byli jsme s Atestem v Kojetíně a potom s pohádkami a s Dívčí válkou v Němčicích.

– Takže máte letos úspěšný rok.

Konečně jsme dospěli k tomu, co jsem chtěla; abychom šli na soutěž s věcí, která už je rok na repertoáru. Netýká se to ale Atestu, ten měl premiéru letos 4. února.

– Víme, že jedete na přehlídku do Vysokého n.J., s čím?

Na národní přehlídku jedeme s Dívčí válkou Františka Ringo Čecha. Trochu jsme ji ale zjemnili, alespoň doufám, i porota to poznala.

– Se souborem mladých lidí jedete na Wolkrův Prostějov.

Tam děláme tři apokryfy Karla Čapka. Ale od září chceme začít studovat se souborem dospělých Veselé paničky windsorské.

– Tam už je ale veliké obsazení.

Však nás už také dvacet je. Myslím si, že ten soubor je na malém městě přínosem, ať už jsou to oslavy města nebo cokoliv, do všeho zasahujeme, dospělí i děti. Může to být trochu k smíchu tyhle věci, ale ono to na malém městě asi patří ke společenskému životu. Naší bolestí je, že nemáme komorní sál.

– Chcete prý i u Vás v Novém Městě uspořádat regionální přehlídku.

Já už tam dělám okresní přehlídku dětských divadelních a recitačních souborů. Ta u nás byla letos po čtvrté. Regionální přehlídka souboru dospělých, alespoň ze tří sousedních okresů, by snad také šla uspořádat.

Tak ať Vám to vyjde. Děkuje za rozhovor.

Pozvánka na XXXIII. Šrámkův Písek.

Z došlých nominací a návrhů byly do programu letošního Šrámkova Písku zařazeny následující soubory a inscenace.

Pět variací na další pohádku pro Františku

– Ivan Jirous / Středoškolský soubor z Bechyně (3.6. 20.00 hod)

Doktor Munory – Karel Poláček, Josef Tejkl / Divadelko Jesličky Hradec Králové (3.6. 20.00 hod)

Les–M – Koukadlo Vsetín (3.6. 22.15 hod)

Lák – členové a přátelé divadla / Pro100r Brno (4.6. 10.00 hod)

U divokých Tonaků – Volně podle povídky Petra Kouby napsal Lukáš Votava / Alibustýcké divadlo Brno (4.6. 11.50 hod)

Markéta Lazarová – V Vančura, V.Cejpek, M.Tarant / Divadelní soubor Masarykova gymnázia Vsetín (4.6. 14.00 hod.)

(Jedli jsme za republiku) + + = vysoce nepravděpodobný název / Dekadentní divadlo Beruška Hranice na Moravě (4.6. 16.30 hod)

Svatby – lidové balady, Eva Talská / Studio Dům Brno (4.6. 19.00 hod)

Noční mury (beatnická poezie) – Diane di Prima / Čtyřlabať Praha (4.6. 20.15 hod)

S Quijotem ?! – Cervantes, Přidal, Bychom / Divadlo Bychom v Aši (4.6. 21.10 hod)

Něco z Maryši pro jednu herečku a housle – bří. Mršítkové, E. Zámečníková, P.Pešek / ZUŠ Na Střežíně Hradec Králové (4.6. 23.00 hod)

Princ a smrt – E.A.Poe, Zhasnuto / Zhasnuto Praha (5.6. 10.00 hod)

Ludvíci aneb Skvělá parta, hlášky, všechno – David Haták / Divadlo Ludvíci Plzeň (5.6. 11.00 hod)

Po zkušenostech loňského roku pokračujeme i letos v pořádání dílny Šrámkova písku. Bude se konat ve čtvrtek 2.6. od 20.30 hod. a v pátek 3.6. celý den. Lektoři – Josef Brůček – Tatrmani Sudoměřice u Bechyně, Josef Morávek – Divadlo Zlín, Vlado Sadílek – Cudzina, Petr Váša – Brno a fyzické básnictví.

Dílny se může zúčastnit každý divadelník od patnácti let. A to pouze vcelku po celou dobu přehlídky. Účastnický poplatek 250,- Kč složenkou (300,- Kč v hotovosti), členové hrajících souborů pokud se zúčastní dílny 150,- Kč (200,- Kč).

Přihlášky a informace Artama – Karel Tomas.

Včera navštívili Divadelní Třebíč dva zástupci Sdružení divadelních aktivit a požádali redakci o zveřejnění údajů o činnosti této organizace, která má své hlavní sídlo v Brně, ale vytváří své pobočky v dalších místech republiky. Členové S.D.A. mají dva základní možné cíle: 1. všeobecné se rozvíjet 2. dělat kvalitní experimentální divadlo.

PROGRAM LÉTO 1994

Bhaktijóga	3.6. - 5.6.
OÁZA	10.6. - 12.6.
Jóga	17.6. - 19.6.
Pantomima	24.6. - 26.6.
Letní tábor Přešovice	26.6. - 3.7.
Letní dětské tancování	1.7. - 15.7.
Němčina	2.7. - 10.7.
Angličtina	10.7. - 23.7.
Speciál Latina	16.7. - 23.7.
Jazz a modern dance	23.7. - 30.7.
Speciál Standart	30.7. - 6.8.
Jednička	1.8. - 7.8.
Sebeobrana	6.8. - 13.8.
Dvojka	8.8. - 14.8.
Letní tábor v Přešovicích	31.7. - 7.8.
Letní tábor v Přešovicích	7.8. - 14.8.
Společenský tanec	13.8. - 20.8.
Letní škola pantomimy	15.8. - 21.8.
Relaxace	22.8. - 28.8.
Letní dětské tancování	20.8. - 31.8.

8 hod. Snídaně Centrální jídelna

9 hod.

Divadélko Jen tak Karlovy Vary Sál ND

L. Aškenazy **CIPAKOVÁNÍ aneb VTEŘINU TICHÁ, PROSÍM**

11,30 hod.

Divadelní studio Desta Club Děčín Sál ND

J.N. Nestroy **ZLÝ DUCH LUMPACIVAGABUNDUS**

13,30 hod. Oběd Centrální jídelna

14,30 hod.

Rozborový seminář Malý sál ND

16 hod.

Divadelní spolek Tyl Rakovník Sál ND

M. Ramlose **ČTVRTÉ PŘIKÁZÁNÍ**

17,30 hod.

Přijetí souborů Malovaný dům

18 hod. Večeře Centrální jídelna

19,30 hod.

Soubor Minaret Praha Sál ND

E. Ionesco **LEKCE**

20,50 hod.

Rozborový seminář Malý sál ND

ZÍTRA**Sobota 21. 5. 1994**

9 hod. Snídaně Centrální jídelna

10,30 hod.

Divadelní studio DK Šumperk Sál ND

J.P. Bréal **VELKÁ MELA**

12,15 hod. Oběd Centrální jídelna

13 hod.

Návštěva židovského hřbitova a židovské čvrti

14,30 hod.

Divadelní klub Jirásek Česká Lípa Sál ND

L. Smoček **PODIVNÉ ODPOLEDNE DR. ZVONKA BURKEHO**

16,30 hod.

Přijetí souborů Malovaný dům

16,45 hod.

Rozborový seminář Malý sál ND

18,15 hod. Večeře Centrální jídelna

19,30 hod.

Divadlo A. Jiráka Úpice Sál ND

Carlo Goldoni **POPRASK NA LAGUNĚ**

21,45 hod. Rozborový seminář Malý sál ND

Divadélko Jen tak z Karlových Varů je v Třebíči už skoro jako doma. Potřetí se setkáme s partou mladých sympatických lidí, kteří v roce 1992 přijeli s inscenací *Amorem střelení*, kterou na náměty her J.N. Nestroye Všechno vyjde najevo a Tylova *Děvčete z předměstí* napsala vedoucí souboru Marie Kotisová. V následujícím roce se představili karlovarští divadelníci inscenací hry Ivana Vyskočila a Jiřího Suchého *Faust*, *Markéta*, *služka a já*, kterou si režisérka opět "přešila" na tělo svého souboru (s laskavým svolením autorů). Do třetice všeho dobrého - letos v Třebíči Divadélko Jen tak uvede úpravu starší a méně známé hry Ludvíka Aškenazyho pod názvem *Cipakování aneb Vteřinu ticha, prosím*. Groteskní příběh z doby absolutistické má (bohužel) stále svou platnost.

Také Divadelní soubor Desta Clubu Děčín

není v Třebíči poprvé. Loni zde uvedl crazy komedii Johna Patricka *Rajčatům se letos nedaří*; letos si vybral osvědčenou frašku vídeňského komediografa Johanna Nepomuka Nestroye *Zlý duch Lumpacivagabundus*. Soubor má za sebou pestrou minulost - několikrát změnil zřizovatele, musel se stěhovat, zápasil s nedostatkem herců. Přes všechny nepříznivé osudy - mezi nimiž nechybí ani nedostatek finančních prostředků a oznámení o prodeji Desta Clubu, ve kterém má soubor zatím své útočiště - neztratil chuť hrát.

Divadelní spolek Tyl Rakovník patří k těm, které se mohou pochlubit dlouholetým trváním (založen v roce 1872) a mnoha úspěchy (vystoupení na Jiráskově Hronově - naposledy v roce 1989 s inscenací *Páralovy Profesionální ženy*). Rakovnický soubor byl v Třebíči loni očekáván s velkou pozorností - nejen pro výbornou pověst, která jej předcházela, ale i proto, že nastudoval Čapkova *Loupníka*. Třebíčtí pamětníci slavné inscenace Josefa Gerži byli zvědaví, jak s touto hrou naloží jejich nástupci. Rakovnický Loupežník nezklamal ani je, ani mladé diváky z trebičských středních škol. Ocenila jej i porota, která inscenaci navrhla k postupu na Jiráskův Hronov. Na JH nakonec rakovničtí nemohli vystoupit pro dvojí onemocnění v souboru. Doufejme, že letos budou mít více štěstí.

Připojujeme se k přivítání Mirky Císařové panem prezidejlem a jsme všichni rádi, že jsi Mirko opět zdravější a krásnější a navíc tady v Třebíči.
red.

Chcete vědět jak a čím svítit v divadle, jak je to s divadlem pro děti a jejich Popelkou, s mýtem divadla pro děti, jaké jsou mimojazykové prostředky v uměleckém přednesu, zajímají vás základní pojmy v dramatickém umění a nevíte jak do toho?

Odpovědi najdete v publikacích, které jsou již tradičně nabízeny po dobu přehlídky ve stánku ARTAMA, který je umístěn v divácké šatně ve druhém poschodí. Magda Mikešová vám zdarma poradí a za levný peníz prodá odborné publikace, které v dnešní době už prakticky nikde jinde nekoupíte - jsou téměř rozebrány.

Neváhejte - ve stánku ARTAMA nakoupíte rozumy za rozumnou cenu!!!